

Herkes Köpeđini Eđitebilecek, Temel Komutlar

Gönderen : admin - 16/05/2009 08:11

Ýster bahçede ister evde kalsýn bir köpeđin kesinlikle eđitilmesi gerekir. Bununla köpeđin mutlaka bir eđitmen tarafýndan eđitilmesi gerektiđi kastedilmemektedir. Bazý köpekler aile bireylerinin davranýþlarıyla kendi kendini geliptirerek eđitilebilirler. Ancak yeterli bilgi ve zaman gerektirdiđi için en iyi yol böyle bir iþe kalkýþmadan köpeđin eđitilmesi için ya bir eđitmene ya da uygun bir kulübe verilmesidir. Yaný sýra bir köpek ne kadar iyi eđitilirse eđitilsin, kalabalýk ortamlara her zaman tasmany olarak çýkmaları gerektiđi unutulmamalıdır. Aþaðýda aýýklanan yöntemler bir eđitimin ana hatlarınýn en basit þekli olup eđitilecek köpeđe göre deđiþiklik

GENEL EĐÝTÝM

Genel eđitim, köpeđe mutlaka verilmelidir. Kimi köpek bu tür eđitimleri kendiliđinden öđrenir gibi görünse de bu sýrada yanlýp alý edinebileceđi için aþaðýdaki eđitim kurallarýna kesinlikle uyulmalıdır.

1) Eve Uyum: Öncelikle annesinden yeni ayrılmýþ yavru köpeklerin eve alýþtýrýlması sađlanır. Genellikle bu olay pek sorun oluþturmamakla beraber bazen yavru, annesinin ve kardeþlerinin özlemi içerisinde olabilir. Bu yüzden yalnız kaldýđý zamanlar ađlamaya baþlar. Burada dikkat edilmesi gereken konu köpekle fazla ilgilenmemektir. Aksi taktirde köpek sürekli ayný ilgiyi bekler, göremediđi zaman da mutsuz olur.

2) Yeme içme Alýþkanlýđý: Küçük yavru köpeklerde gerekli besini alabilmesi için günde 5 öđün verilir. Öđün sayýsý köpek büyüdü bir yaþýna geldiđinde 1 'e indirilir. Yeme ve içme eđitimi için, köpek önüne konulan besini hemen bitirmeli, bitirmedeđi taktirde belli süre sonra kaldýrýlmalı ve yemek her gün ayný saatlerde verilmelidir.

3) Tuvalet Alýþkanlýđý: Bunun için çeþitli yöntemler önerilmektedir.

a) Yavru köpeklerin uykudan kalktıktan hemen sonra veya yemek yedikten belirli bir süre sonra istenilen yere götürülerek tuvaletini yapması beklenir. Yaptýđý taktirde ödüllendirilir. Bu yöntemlerden en basitidir.

b) Küçük ve orta yaþlý köpeklerin eđitiminde iyi bir gözlem gerekmektedir. Köpeđi sýk aralıklarla dýþarı çýkartarak, dýþarıda tuvaletini sađlanır. Tuvaletini yaparken köpek sözlü olarak ödüllendirilir. Ancak köpek tuvalet pozisyonu aldıđýnda köpek sahibinin hareket etmemesi ve köpeđin görebileceđi bir yerde olması gerekir. Aksi taktirde köpek vazgeçebilir.

c) Evde tuvalet eđitimi: Bu amaçla köpeđin bulunduđu ortamýn yarısýna gazete kađýđý serilir. Köpek gazete kađýđýnýn üzerine yaptýđý zaman ödüllendirilmelidir. Dikkat edilmesi gereken bir konu da bu gazete kađýtlarýnýn bir kaç kat olması ve kirlendikçe üsttekinin alýnýp atılmasıdır. Köpek gazetenin üzerinden başka bir yere tuvaletini yapıyorsa, tuvaletini yaptýđý yer temizlenirken temizleyen kiþinin yanýnda olmalı ve temizleyen kiþinin yüz ifadesinden ve sesinden yanlýp bir hareket yaptýđýný anlamalıdır. uygulamayı öđrendikten sonra gazete ile kaplı alan küçültülür ve gazete köpeđin tuvaletini yapılması istenilen yere konulur. Ancak yer deđiþimi bir anda yapılmamalı, aþamalı bir þekilde alýþtýrarak yapılmalıdır. Kimi köpek sahibi köpeđi yanlýp yere tuvaletini gördüđünde köpeđin üzerine dođru koparak veya bađýrarak tuvalet yapmasını engellemek istemektedir. ilk bakýþta bu uygulama kadar baþarıly olursa da kalýcý bir takım sorunlara neden olabilir. Örneđin, yetiþkin bir köpeđin heyecanlandıđý zaman idrarını yüzdendir. Özellikle bu tür eđitimler için sabýr ve zaman gerekmektedir. Bazý köpekler bu eđitimi çok çabuk bir þekilde kavrar, bazı daha geç kavrarlar. Bu eđitim 5 aylık yaþa kadar verilmiþ olmalıdır.

Bu amaçla uygulanan çeþitli ticari preparatlar bulunmaktadı, ancak bunların baþarı düzeyleri tartýþmalıdır.

Bu eđitimde yapılmamasý gerekenler;

a- Köpeđinizin daha az idrar yapacađýný düþünerek suyunu azaltmayın ya da kesmeyin, çünkü köpekleri önünde sürekli su buldurulması, istedikleri zaman su verilmesinden daha dođrudur.

b- Köpeđinizin burnunu idrarını yaptýđý yere sürmeyin, çünkü bu kötü ve yararsız bir cezadır. Sadece tuvaletini yaptýđý yeri koldu sađlayıp, dýþarı alýn.

c- Kimi köpek kendiliđinden tuvalet yapmak istediđi zaman huysuzlanır, köpek sahibi bu davranýþa anlam veremez ve köpeđi cezalandýrýr. Bu durumda köpek yanlýp bir þey yaptýđýný düþünerek daha sonra hareketleriyle belli etmeden istenilmeyen yere yapar.

Köpeđinizin dýþarıda her yere tuvaletini yapmasına izin vermeyiniz ve tuvaletini yaptýđý yeri temizleyiniz. Bu þekilde köpekleri ortamdan olumsuz tepki görmesini de önlemiþ olursunuz.

4) çevreye Zararýn Önlenmesi: Bu amaçla özellikle küçük yaþtaki köpeklerin diþ deđiptirme döneminde alýþkanlyk haline getirdikleri eylemi giderilmeye çalıþýlýr. Bunun için küçük yaþtan itibaren diþ kabýntýları ortaya çýkmaya baþladıđý dönemde oyuncak kenar köpeđin çevredeki eþyalara zarar vermesi engellenir. Dođal kemikler de kaynatýlarak verilebilir, ancak bunda abýrýya kaçmamak gerekir. Aksi taktirde sindirim bozuklukları görülebilir.

5) Tasma Alýpkanlýdý: Yavru köpeklerin bu alýpkanlýdý edinebilmeleri için en iyi yöntem boyunlarına tasmayı çadýrýlýracak he takýlmasýdýr. Küçük yaþtan itibaren köpeklerin tasma ile dolapýlýlmalary ilderisi için yararlýdýr. Kimi köpek sahipleri, köpek üzeri durduðu için zincirden yapýlmýþ tasmalary kullanmayý tercih ederler. Ancak, adýrlýklarýndan dolayı tabýyamadýklary için, küçük köpeklerde bu uygulama yanlýtýr.

6) Köpeðin Adýný Öðrenmesi ve Alýpması: Öncelikle tek heceli bir isim seçilmelidir. Yavru köpeklerde yemek verirken, onlarla ilgilenirken, onlary çadýrýrken vb. durumlarda tekrarlanarak köpeðin ismini öðrenmesi ve alýpması saðlanýr. Dikkat edilmesi ger konu, bu isim seçilirken köpeðin büyüklüdü ve ýrkýnýn göz önünde bulundurulmasýdýr.

Kimi köpek sahibi geleceði düþünmeden köpeðe uymayan isimler vermektedir. Bu isimler ileride çevre tarafýndan yadýrganaca köpek sahibi bu ismi deðiþtirmek durumunda kalabilir.

7) Köpeðin Dúdüðe Alýptýrýlması: Bu amaçla köpeðe adý öðretilirken bazen düdük kullanýlýr, böylece köpek düdük sesine de a

8) Köpeðin Havlamasýnýn Önlenmesi: Yavru köpekler anneleri ve kardeplerinden ayrýldýðýnda ve yeni bir yere getirildiklerinde yanlarynda sürekli olarak birisine gereksinim duyarlar. Yalnýz kaldýklarýnda ise öncelikle sýzlanarak daha sonra sýzlanmanýn piddetini artýrarak havlamaya baþlarlar. Bunun önlenmesi için köpeklerin bulduklary yere, ya saat ya da aýk bir radyo konulm iyi sonuç verebilir. Bunun yaný sýra köpeðin bulunduðu ortama bir zil konularak köpek havladýðýnda zile basýlarak havlamasý engellenir. Diðer bir yöntem ise köpek havladýðýnda köpeðin bulunduðu odanýn kapýsýný çalmak ya da kapýya ucunda adýrlýk baðlayarak ipi çekip býrakmaktýr. Bu eðitim sabýr gerektirir, her adlayýþýnda sabýrsýz davranarak köpeðin bulunduðu yere gidilm olumsuz sonuç verir.

TEMEL EÐİTİM

- Eðitilmeye baþlamadan önce köpeðin eðiticisinin yanýnda pozisyonu apaðýdaki gibidir.

HATALI DURUPLAR

A) HAYIR: Bu eðitim diðer eðitimlerin temelini oluþturmaktadır. Bu komut köpeðe küçük yaþta sözlü olarak öðretilir. Köpek bu ko sahibinin sesi ve mimiklerinden anlar.

Komutla birlikte iparet parmaðý köpeðe gösterilerek ikaz edilir, böylece köpek iparet olarak komutu öðrenmiþ olur. Köpek büyüdü sözlü komut yanýnda eðitim veya boðma zinciri kullanýlarak fiziksel olarak da desteklenmiþ olur. Ancak bu tasmalaryn kullanýmý sýrasýnda dikkat edilecek nokta tasmanýn çekme piddetini ayarlayarak bir anda çekilip býrakýlmasýdýr. Ayrýca bu komutu fazla kullanmamaya özen göstermek lazým aksi takdirde önemini kaybeder.

B) iZLE: Genellikle küçük yaþtan itibaren köpekler dýþaryya çýktýklarýnda sahiplerini takip ederler. Bu tür alýpkanlýdý olan köpe daha rahat olur. Bu amaçla küçük yaþta dýþary çýkartýldýðýnda köpeðin adý ve izle komutu birlikte söylenerek köpeðin dikkatini sahibinin pebinden gitmesi saðlanýr. Köpek yapý ilerledikçe bu sözlü komutun yanýnda tasmadan yararlanýlarak bu eðitimin tam yapýlması saðlanýr. Bunun için köpeðin üzerine eðitim veya boðma tasmasý takýlarak köpek sol tarafta yedeðe alýnýr ve yürüyü yürüyüp sý!asýnda baþý eðitmenin dizi hizasýnda olmalýdýr.

Yürüyüp esnasýnda komut tekrarlanarak köpeðin alýpması saðlanýr. Köpek istenmeyen bir harekette bulunuyorsa tasma çekiler "HAYIR" komutu yanýnda "iZLE" komutu tekrarlanýr. Köpek yaptýðý doðru hareketler için ödüllendirilir. Tasmanýn gevþek olmasý dikkat edilmelidir. Bu tasmalı eðitimde baþary saðlandýktan sonra ara sýra tasma köpeðe farketirmeden aýýlarak köpek serbest izle komutuna alýptýrýlýr.

C) DUR: Yavru köpeklerin bu eðitimi almalary için en etkin yol karpýdan avuç içinin köpeðe dönük olarak "DUR" komutunun tekrarlanmasýdýr. Kimi köpek bu komutu anlamayarak eðiticiye doðru hareket etmektedir. Bunu engellemek amacıyla iparet parmaðý gösterilerek "HAYIR"komutu ile birlikte "DUR"komutu verilir. Zamanla "DUR"komutu fiziksel olarak desteklenmelidir. Bu amaçla "iZLE"komutundayken ara ara eðitici duraksar, sol elin avuç içi köpeðin burnuna doðru uzatýlarak köpeðin ilerlemesi engellenir ve "DUR"komutu bu hareketle birlikte verilerek köpeðin bu komuta alýpması saðlanýr. Köpek ilerlemek is- terse "HAYIR" komutuyla birlikte "DUR" komutu tekrarlanarak köpeðin durması saðlanýr. Serbest olarak bu komuta alýptýrmak için kö durduktan sonra avuç içi köpeðe doðru dönük olarak ve komut tekrarlanarak köpekten bir iki adým uzaklaþýlýr ve geri dönülür. K hareket etmezse ödüllendirilir. Bu durumda köpek ilerlemek isterse "HAYIR-DUR" komutu tekrarlanarak köpeðin durması saðlanýr. Daha sonra köpeðe doðru dönük olarak sað elin avuç içi köpeðe doðru uzatýlýr ve dur komutu verilerek köpekten uzakl edilmesi gereken bir konu, bu mesafenin yavaþ yavaþ aýýlması ve her defasýnda geri gelmesidir.

D) OTUR: Yavru köpeklere yemek verirken oturmalary saðlanarak komuta alýptýrýlýrlar. Kimi yavru i köpekler yemeðin hazýrlan esnasýnda sessiz sakin bir þekilde oturarak yemeði beklerler. Bu durumda köpeðin adý söylenerek dikkati çekilir ardýndan "OTU komutu tekrarlanarak köpeðin bu komuta alýpması saðlanýr. Köpeðin yapý ilerledikçe sözlü komutun yanýnda fiziki yaptýrým ger

Bu amaçla köpeğe "DUR" komutu verildikten sonra sağ el ile tasma yukarıya doğru çekilerek köpeğin kalça kısmının sol elle basılarak köpeğin oturması sağlanır. Bu sırada köpeğe sürekli olarak "OTUR" komutu tekrarlanarak verilir. Köpek istenilen pozisyonu aldıktan sonra köpeğin sırtı omuzdan kalça- ya doğru okpanarak kalça kısmına gelindiğinde el ile bastırılarak "OTUR" komutu tekrarlanır. Daha sonra norma yürüyüş sırasında " DUR " komutundan sonra avuç içi yere doğru köpeğin görebileceği bir şekilde tutularak komut verilir.Böylece köpek " OTUR" komutunu yedekte öğrenmiş olur. (PEKYL)

Serbest haldeyken "DUR" komutu verilerek bir kaç adım geri gidilir, avuç içi yere doğru çevrilerek "OTUR" komutu verilir. istenmeyen bir hareket yapıldığında iparet parmağı köpeğe doğru tutularak "HAYIR-OTUR"komutu verilerek köpeğin oturması sağlanır. Doğru hareket yapıldığında köpek ödüllendirilir.

Bu komut özellikle yürüyüşlerde kaldırımın bittiği yerlerde, karpıdan karpıya geçişlerde tam olarak uygulanmalıdır. Bu yerlerde olarak köpek daha sonra aynı yere geldiğinde kendiliğinden komut verilmeksizin oturur. Eğer köpek istenmeyen bir davranışta bulunuyorsa öncelikle bu davranışın nedeni araştırılmalı ve giderilmeye çalışılmalıdır. Pımarıklık yaparsa veya nedensiz bir şekilde bulduysa ceza olarak köpeğe en büyük ceza verilmelidir. Bunun nedeni bu tür yerlerde en küçük hatanın köpeğin kaza geçirmesine neden olmasıdır.Bu komut genellikle "DUR" komutuyla birlikte kullanılmaktadır için köpek bu iki komutu birlikte algılar.

D) BEKLE: Bu komutun temelini "DUR" komutu oluşturur. Köpek "DUR" komutunu aldıktan sonra editleci köpeğe doğru döner ve "DUR" komutu iparetini vererek "BEKLE" komutunu verir. Köpekten uzaklaşmaya çalışır. Köpeğin herhangi bir yanlış hareketi karpısında "HAYIR"komutuyla köpek ikaz edilir. Yanlış hareket yapılmıyorsa köpek ödüllendirilir. "BEKLE" komutunda köpekten uzaklaşılacağında, köpeğe seslenerek çağrılmamalıdır. Her zaman köpeğin yanına geri dönülmelidir. Böylece köpek sahibinin yanında beklemeye alışır. Aksi takdirde köpek belirli bir süre bekledikten sonra sahibinin peşinden gitmek ister. Bu yöntemle her zaman sahibinin geri geleceği düşüncesi köpeğe kazandırılır. Bu bekleme süresi köpeklere göre değişir.

F) GEL: Küçük yaştan itibaren yavru köpekler oyun,yemek vb. durumlarda çağrılmalarıyla sözlü olarak alıştırılır.Bu yaştan köpeğin söylenilerek köpeğin dikkati çekildikten sonra " GEL " sözcüğü söylenmelidir.Tasma eğitiminde ise köpeğe " DUR " komutu söylenerek köpeğin önüne geçilir ve " GEL " komutu eğitimi köpeğin tasma çekilir,gelen köpek ödüllendirilir.Bazen köpeğin bu komutu yetersiz getirmesi için güç sarfetmek gerekebilir.Serbest komutta ise yukarıda anlatıldığı gibi köpek dur komutu ile durdurulur ve köpeğin karpısına geçilip yere çökülerek el dıktan içe doğru hareket ettirilerek " GEL " komutu verilir.Dikkat edilmesi gereken bir konu bu komut esnasında köpekten oldukça fazla uzaklaşılması için çevrenin kontrol altında tutulmasıdır.Yanlış sıra köpek yanlış bir hareket bulduğunda " GEL " komutu ile çağrılarak cezalandırılmamalıdır.

G) TOPUK: Bu eğitimde amaç çağrıldığında köpeğin editlecinin sol tarafında yerini almasıdır. Bu eğitimin temelini "GEL "komutu oluşturur. Editleci köpeğin karpısında yerini aldıktan sonra sol eliyle bacağına vurarak "TOPUK" komutunu verir ve sağ elinde bulunan köpeğin tasmaşını çekerek köpeğin editlecinin sağ tarafından dolayarak sol bacağının yanında yerini alması sağlanır. Köpeğin herhangi bir hareketi karpısında "HAYIR" komutu ile ikaz edilir.

H) YAT: Kimileri tarafından gereksiz bir komut olarak değerlendirilir. Bazen köpekler bu komutu anlamakta zorluk çekerler ve hatta direnirler. Bu eğitim için en basit yol, köpek "OTUR" komutundayken bacaklarını tutarak oturması için omuz bölgesinden basıncı uygulayıp "YAT" komutu tekrarlayarak köpeğin pozisyonunu almasını sağlanmasıdır. Köpeğin direndiği durumlarda "HAYIR" komutuyla köpek ikaz edilir.

Serbest eğitimde ise editleci köpeğin karpısında yerini alır "OTUR" pozisyonundaki köpeğe "YAT" komutuyla birlikte sağ kolunu arkadan dolayarak omuz hizasına kadar yere paralel biçimde indirir. Böylece köpeğin yatması sağlanır, komuta uyulmadığı editleci köpeğe doğru yaklaşır ve köpeğin ön ayaklarını ileriye doğru çekerek yatma durumuna gelmesini sağlar

I) ATLA: a) Yüksek atlama: Bu eğitim için köpek öncelikle atlayabileceği engeller üzerinde tasmada ve yedekte çalıştırılır, Engellerden korkmaması için köpek engel etrafında dolayılır ve koklamasına izin verilir Eğer köpek atlamamakta direnirse, sahibi veya editleci köpek de köpekle birlikte atlamalıdır ve atası olay köpeğin sevebileceği edlenceli bir hale getirilmelidir. Daha sonra engellerin yüksekliği artırılarak, köpek daha yüksek engellerden atlamaya alışır.

Zaman içerisinde tasma açılarak editleci engelin karpı tarafına geçer ve köpeği karpıdan çağırır. Köpek engele geldiği sırada "HAYIR" komutuyla köpek aktive edilir, Köpek engelin yanından geçmeye çalışılırsa "HAYIR" komutuyla ikaz edilerek doğru atlaması sağlanmaya çalışılır.

Köpek her atlayışından sonra " AFERİN" denilerek ve sevilerek ödüllendirilir.

b) Uzun atlama: Temel yukarıda tanımlandığı gibidir, Öncelikle iki engel arasında hayvanın atlayabileceği kadar mesafe birkat zamanla bu ara açılarak hayvanın uzun atlayışlar yapması sağlanır, bu eğitim özellikle av köpeklerinde önemlidir.

* Bu eğitim gereksiz olarak değerlendirilirse de köpeklerin park vb. geniş alanlarda serbest bırakıldıklarında rahat ve güvenli hareket edebilmeleri (süratli hareketlerde yanlış adım atarak incinmeleri) açısından önem taşır.

=====